

ȘEZATOAREA

Revistă pentru literatură și tradițiunii populare

DIRECTOR: ARTHUR GOROVEI

Redactori: Ș. Șupescu, Ș. Daniilescu, Ș. Basiliu.

Anul II. — Volumul II.

1 8 9 3

Tipografia și Libraria M. Saidman Fălticeni

Povestea mîței

Făcuse D-zeu lumea : pentru răutatea și fără de legile ce erau pe pămînt, Cel-de-sus s-o hotărît să piardă pe oameni de pe fața lui.

Cu potop hotărî D-zeu să piardă suflarea de pe pămînt : pentru pacatele omului trebuia să sufere și dobitoacele cele fără de pacate. Ei, bine-ar face să-î prapădească și-amu pe toți, că tare s-o răit lumea !

Numa Noe, om cu credință și fără pacate, era mai bun înaintea milostivului D-zeu. Pe dînsul și pe-ai lui n-o vrut să-î prapădească D-zeu, că s-ar fi stîns sămînța omului din lume ; și Doamne ! bine-ar fi mai fost, că n-ar mai fi suflete de chin și de nacak pe pămînt.

D-zeu o poruncî lui Noe să-și facă o corabie în care se între el cu toți ai lui : Noe o ascultat porunca și făcîndu-și corabia o intrat în ea el cu feciorii și cu nevestele lor. În corabie a mai luat și cite 7 părechî din dobitoacele folositoare omului, și cite 2 din cele nefolositoare, căci D-zeu nu voia să se stingă nici sămînța dobitoacelor.

Cum o intrat Noe în corabie, pornit-au D-zeu asupra pămîntului potop. Patruzeci de zile și 40 de nopți o curs ploia ca din cofă. Pămîntul peste tot o fost coperit cu apă așa că apa, după cum spun strămoșii, trecuse cu 15 coși peste cei mai mari munți.

I..ra ! Maică Precistă ! ce de vaete și de plinsete o fi fost atunci ! cum s-o fi ruinat toate pe pămînt !

Suflare omenească n-o mai ramas pe păcîtosu de pămînt ; toate s-au inecat, toate s-au prăpădit.

Corabia lui Noe umbla ca o pană pe apă dusă de valuri și de vînturi. În virfu unui munte înalt s-o oprit luntrea lui Noe.

Nu se irosise încă apa de pe pămînt ; corabia lui Noe era tot pe valuri. Se hrănise și Noe de stat la cușcă ; ar

fi voit să iasă.

Intr-o zi umbla printre dobitoace. Intr-un colț al corabiei vede o rosătură mare. De-o muche de cuțit mai trebuia ros lemnul, și apa ar fi năpădit în corabie. Noe întrebă dobitoacele să-î spue cine o făcut acea pozna? Toate i-au răspuns că șoarecele. Nevoind să facă varsare de sînge, Noe svirli între șoareci o mînușă ș-o blagoslovi. Din mînușă să făcu o miță mare, care cînd se invîrti printre șoareci, îi băgă în tușă, inghițîndu-î pe vr-o cițî-va. Să vede că orî n-o fost miță înainte de potop, de vreme ce Noe n-o luat-o și pe ea în corabie, orî in graba cu care s-o vîrit, o uitat să iee și mița în corabie.

Ș-așa s-o iscat mița-n lume. Cine crede, D-zeu îl vede. Cine nu crede cum îi spun eă, creadă cum știe el. Eă așa o știu și așa o spun.

Culeasă din Spătăreștî (Suceava)

M. LUPESCU

CÎNTECE

187 S-o poali di codru verdi
gre turmî di oi sî vedi.

Da la eli cinî ședi ?

On frati e-o sorî ședi.

Pi-on munti pasc oili,

pi unu adăpî-li,

pi unu tundu-li,

și pi unu mulgu-li.

—Frati, frati, frățioari,

sui-ti cole'n bîtcuți ¹⁾

și-m tai frati-o vărguți.

Mulgi una, mulgi doauî,

dă-li drumu cîti noauî ;

mulgi una, mulgi trii,

dă-li drumu mniî di mniî,
cî ni vinî-on nor di ploai.

—Sorî, sorî, sorioari,

bghini vedzî da rău cunoștî,

e-acela nu-î nor di ploai,

c'acela-î «Leu» cu «Zmău»

vin la tîni sî ti lei.

Da pîni capu-n sus mniă-sta,

ieă pî tîni nu tî-oîu da.

Lî-oîu da lei cu cumpîna,

galbini cu galeata,

cî n-am cîn'de-ai numara,

Da di nu s-or împaca, . .

le-oîu da mniî de mnioreli

1). O înălțime pe coastala muntelui.

citi di-on ochiū ochișeli.
 le-oîū da mniî di mindzărui
 gulerati pi la guși,
 le-oîū da suti di berbeci
 cu coarnili prepelecî.
 Nicî vorba nu s-o-implinit,...
 „Leu” cu „Zmău”-o sosit.
 —Buna dziua măî cumnati.
 —Da di pi ci-m ești cumnat?
 ci n-am frațiî di-nsurat,
 nicî surorî di măritat.
 —Noî nimica n-om lua
 numa drept pi soru-ta.
 —Pi soru-mea nu v-oîū da
 plu ci capu-n sus mni-a sta.
 Singurel, făr di datoriū
 am cu ci di-a v-o plăti.
 —Să ni daî tu lumea ta. . .
 noi nimica n-om lua

(Auzită din Cotrgaș, Suceava)

numa drept pi soru-ta.
 —Fрати, frati, frățioari,
 laî-o giți din cosiî
 și-ți fă aî la trîmbghiți ²⁾.
 Mnetă ³⁾ cîn'î trîmbghița,
 oili s-or inturna
 vâili s-or tulbura.
 Tai-o giță din ceafî
 și-ți fă bairî ⁴⁾ la galeati,
 ațîșoari la sagiati.
 Cu e cin îî sageta,
 munți s-or cutremura, . . .
 si vadi și mămuța,
 ci ieū nu-s cu Dumnetă.
 Di-a sta păru gălbior,
 si știî ci mni bghinișor.
 Di-î vide ci s-o negrit, . . .
 si știî frati, c-am murit! . . .

I. TEODORESCU

188 Pe cel deal, pe cel colnic
 trece-o puică e-un voinic ;
 voinicel tras prin inel
 și cu trupu subțirel ;
 copiliță bălăoară
 cu cosița gălbioară.
 Ei prin codri cînd mergea,
 voinicelu-așa zicea :
 —Cîntă-ți puică cîntecul
 că mi-î drag ca sufletul.
 —Eū, bădiță, l-aș cînta
 dar codriî s'or răsuna

și pe noi ne-a-ntimpina,
 voinicul voinicilor
 păunașul codrilor.
 —Pân'ce-î fi sub brațul meū
 nu te teme de-orî ce răū ;
 pân'ce-î fi sub capul meū
 apăra-te-a Dumnezeū.
 Ea cîntecul l-o cîntat,
 și pe ei î-o-ntimpinat
 voinicul voinicilor
 păunașul codrilor.
 Ei la luptă s-aū luat

2). Buciumului ciobănesc pe aici î se zice „trîmbiță”.

3). Dumnota.

4). Băerî, șterile de care se ține cu mîna. Apoi băerile trăistei, băerile inimii.

cu putere s-aŭ luptat,
cînd la vale se isbea,
cînd la pepturi se stringea,
armele li se frîngea,
briele se distîngea.

Voinicel tras prin inel
aşa din gură zicea :

—Vină puiculişa mea,
vin de stringe brîul meş
apara-te-ar Dumnezeu.

—Ba nu nu, bădişă frate,
luptă-ţi lupta cu dreptate,
Voinicel tras prin inel
moare-n codru singurel,
cela-l-alt o te cu el.

Fa cu dînsu cînd mergea
tare mi se ostinea
şi din gură-aşa zicea :

—Sui-mă bade calare
că nu mai pot de picioare.

—Te-aş sui, puică sui,
dar mă tem că voiŭ greşi,
căci mi-l murgu tînerel
şi-n picioare subţirel
abia duce trupul meŭ,
trupul cu păcatele

mijlocul cu armele.

—Eŭ bade te-oŭ blestăma,
ca lemuele te-i usca,
ca iarba te-l legăna,
cu-atîta nu te-oŭ lasa.
De la puŭ m-ai luat
calare nu m-ai suit
prin codri m-ai rălăcil.
Să te duci, bădişă, duci
pău-cc-î cădea rob la Turci
cu picioarele-n butuci.

Unde-a fi calea mai rea
să te-ajungă jalea mea,
şi murgu să-ŭ policnească
în creştet să te trîntească,
mina dreaptă să-ŭ scîntească

mina stîngă

să ŭ-o frîngă.

să te-nsoŭ

de nouă ori

şi să faci nouă feciori.

Să te mai însori odată
şi să mai faci şi o fată.

Să-ŭ care cu cofişa
apă tubure-n lemnişă
ş-apoi te-oŭ vedea, bădişă.

(Auzit de la Varvara T. ader Simionescu din Farcaşa, Suceava)

T. Daniilescu

189 Foaie verde păiŭ sacară
cînd dă soarele-n de sară
două glanduri mă omoară :
unu-l vechiu şi unu-l nou.
Acel vechiu mă-nhătrîneşte,

acel nou mă ngădueste.
Foaie verde păiŭ sacară
de-aş ajunge pîn-la vară
să-mi fac fustă roşioară
şi polcuşă gălbioară,

și pestelca foc și pară,
cine m-a vedea, să moară.

* *
*

190 Foac verde de matasă
vine moartea minioasă
c-o custură și c-o coasă,
eă la crîșmă după masă.
Poftim moarte și cinstește

puțin mă îngădueste,
pân ce-or eși zorile
să-mi cunosc cărările
să mă primbl cu fetele.
Am o casă de copil
ș-o sută de datorii :
copil să căsătoresc,
și datorii să plătesc.

Din Stolniceni, com. Lespezi jud. Suceava]

G. IONESCU.

191 Fecioraș de boeriu mare,
vineri mă-ta te-a făcut
sîmbătă te-a botezat,
duminică te-a însurat,
luni la oaste te-a luat
pe nouă ani și nouă luni
și pe-atîtea săptămîni.

El murgu și l-a gălit
și la oaste a pornit.
Cînd la oaste a plecat
el din gură-a cuvîntat :
—Maică, măicuța mea,
să-mi ții nevăstuica bine
cu colac și cu zmochine,
doar ar șideea lîngă tine :
cu colac și lapte dulce,
de la ține nu s-ar duce.

El pe murgu-a-ncălicat
și la oaste a plecat.

El nevasta aă luat-o
și-n temniță aă bagat-o :
de mîncare că i-aă dat
tot cojiță de pe masă,
lilbușoare de prin vasă

ce era de dinși ramasă.

El acolo a-nplinit,
înapoi că a venit,
in ogradă c-a intrat,
pe maică-sa a aflat
și din gură-a cuvîntat :
—Maică, măicuța mea,
unde mi-î nevasta mea ?
—Dragu mamei fecioraș.
nevăstuica ț-a murit.
—Nu e maică de crezut ;
dară dă-mi cheițele
să-mi discuîu temnițele
să mă uît prin trînselc.
—Dragu mamei fecioraș
am fost asar-la fîntină
ș-am scapat cheea din mină.

El pe murgu-a-ncălicat
la fîntină a plecat
și cheița a aflat,
și-napoi cînd a venit
temnița c-a descuiat
și prin trînsa s-a uît
nevăstuica ș-a aflat

ca malu de pe părete
 Incinsă cu brățuț verde.
 De minuță a luat-o
 și afară a eșit
 și astfel l-a glăsuț :
 —Nevăstuică, draga mea,
 ce moarte vreți maică-ta :

(Din Crucea-Broșteni, Suceava)

orî pușcată, orî juughiată,
 orî din sabie lăială ?
 —Las-o-n veci ca să trăiască
 mie să nu-mi hănuțască ;
 las-o în veci ca să fie
 să nu-mi hănuțască mie.

N. VASILIU

192 Foaie verde cireșel
 sub un virf de păltinel
 frumos doarme-un hrănicer.
 cu ranița căpățiiu,
 cu pușcuța lingă el,
 dă-mă maică după el.
 —Ascultă-mă draga mea,
 catana e grea belea,
 vine-un ordin și ți-l țiea,
 și rămâi fetița mea.
 Vine-un altul și mai mare
 și ți-l ție de la mincare,
 și rămâi fetiță mare.
 —Ba ești nu te-oști asculta,
 catana e viața mea ;
 orî-ce ordin va primi,
 amindoi l-om împărți,
 și orî unde el va fi,
 ești nu l-oști mai părăsi.

* *
 *

193 Foaie verde ș-un dudău
 Marie sufletul meu
 de-I muri, să mor și ești

[Drăgănești Suceava]

cu capul pe brațul tău.
 Foaie verde castravești,
 Marie cu ochii verzi
 vină, de vrei să mă vezi,
 cît mai sunt holdele verzi ;
 că dacă s-or secera,
 mult îți plinge și-ți ofla
 de călătoria mea ;
 iar atuncea să mă cați
 la Focșani și la Galați
 și mincare să-mi aduci
 la Bârlad și la Tecuci.

* *
 *

194 Foaieleana floare-aleasă
 trecuți podul pe la leasă,
 și m-ajuns-un dor de-acasă,
 de copil și de nevastă.
 De-a fi dor de la copil,
 să pun șaua și să mișu ;
 de-a fi dor de la nevastă,
 să las murgu și să pască,
 și ești să mă odihnesc,
 că neveste mai găsesc.

C. TEODORESCU

195 Foaie verde tilipin
după nori îi şi sânin,
după dragoste-î suspin ;
după sânin îi şi nori
după dragoste ş-amori.
Şi de-amurezat ce sînt
nu văz stele strălucind
nici luna pe ceriū mergînd
nici soarele răsărînd.
Nu ştiū stele strălucea
orî pulca mea să zărea,
nu ştiū luna pe ceriū merge
saū pulca la apă lrece.
apă răce din ciuşmea
să bee şi draga mea,
apă răce din isvor
să-mi aline ş-al meu dor.
Dorul meu pe unde umblă
nu-î pasere să-l ajungă,
dorul meu pe unde zboară
nu-î pasere să-l coboare.

* *

196 Foaie verde-a mărului
sus la virfu muntelui
cînt-un puîu de-a cucului,
ş-aşa cîntă de frumos
de pică frunza pe jos ;
şi tot cîntă şi să plînge
nime nu vre să-l asculte,
numai mîndra mea din curte
es-afară să-l asculte.
—Cucuşor frumos de munte
vină-n curtea mea şi-mi cîntă
că-n curte de-mi vei cînta
frumos te-oîu mai descînta
şi ũ-oîu face de mîncat

alior şi griu spalat.
—Zahar dulce de mî-ai da
in curte nu ũ-oîu cînta,
sus la munte m-oîu urca
sus la virfu muntelui
sub poalele codrului
la curũile dorului.
Acolo cînd am ajuns
şi in poartă am împins
doru m-o vîzut ş-o ris.
Porũile eraū deschise
mîndrele pe tablă scrise,
şi mesele toate-nũinse ;
pe mese făclii aprinse,
la mijloc pahare pline
şi multe cuvinte bune.
La masă frumos am stat
ş-a mea dragă m-o-utrebă :
—Bade pe-aici ce-ai catat ?
că eū nu ũ-am fost barbat,
ci ũ-am fost amurezat,
de nevastă cu barbat.

* *

197 Foaie verde măr murit
am un puîuũ prăpădit ;
puîşor cu pana verde
D-zeū să nu mi-l răbde,
că mă-nvaũă a Iubi
fără el nu pot trăi.
Mă pun sara la mîncare
la dînsu gîndesc mai tare,
mă culc sara-n aşternut
cū la el gîndesc mai mult.
Astă-zî beū şi libovesc
tot la dînsu mă gîndesc
cum să fac să mai trăesc.

—Desfă-mi dragă ce-ai făcut
că eū mor mai de curind
că nu pot să. te mai uit.

—Nu ū-am făcut ca să mori,
ū-am făcut ca să te-nşori ;
nu ū-am făcut să-ūi desfăc

ū-am făcut că mi-ai fost drag,
şi am gind ca să-ūi mai fac
e-o pană de liliac
să umbli din sat în sat
piună ce-ī da peste leac.

Crucea Broşteni (Suceava)

Calese de V. Filipovici.

198 Toūi din toate părūile
cum ū-or pune slujbele :
Neamūu-ascute armele
să bată sus războacle,
un ūigaū cu scoabele
să sape coveūile ;
iar alūi cu ciocanele
să bată sus potcoavele,
Romīnul cu plugurile
să mulūească stogurile ;
dară noi cu verşurile
pe la toate căşile
că ni-ī drag a căpăta
cite-o leacă holerca.

De aveūi, ouă
daūi-ne şi nouă,
colaci şi cīrnaūi
pe la iūtia fraūi,
cea chişcă de sīnge
pe mine mă plīnge,
cel cīrnaū de porc
pune-mi-ī la foc,
cea ocă de vin
adă să ūi-o-nchin
de ūi-a rămné
bine ūi-a păré :
punguūa mi-ī gata
frāncuūul mi-ī plata.

Anzit de la I. Popovici, Starosilūa (Botoşani). Acest cīntec il zie
lăutarii pe la nunūi şi chefuri.

Raul Stavri.

Onomastica Poporului.

După cât ştiu, pînă acuma nu s'a alcătuit un dicţionar de nume de persoane întrebuintate în poporul nostru. D. Hasdeu a publicat în *Arhiva Istorică* o listă de nume boeresti din vechime, şi atita e tot ce avem.

Lista ce urmează e numai începutul unei anchete. Cele 573 de nume de mai jos, le-am cules în treacăt în cîteva comune din judeţul Suceava şi anume: Baia. Sasca, Bogdăneşti, Brădăţel, Rădăşani, Şoldăneşti, Pleşeşti, Boroaca, Ciumuleşti, Uideşti, Dolheşti, Drăgăneşti şi Drăguşeni.

Am pus întâiu numele de botez. De sigur nu numai aceste publicate se întrebuintează chiar în aceste comune pe cari le-am explorat; dar nu am voit să public de cît ceea ce am aflat prin mine însumi în timp de un an şi patru luni, ca judecător de ocol, şi nu am trecut nici un nume despre care mi se spune că ar fi întrebuintat dar nu l-am auzit eu.

În privinţa numelor de familie trebuie să se ştie că mulţi locuitorii îşi formează încă numele ca la Ruşi, adică: dacă *Gheorghe* e fiul lui *Toader*, el se numeşte *Gheorghe al lui Toader*. Une ori îşi mai zice şi *Gheorghe a Todireset*. Mulţi îşi formează numele de familie din numele de botez al mamei; așa, *Gheorghe a Catrinei*. Fi-va aceasta o reminiscenţă de matriarcat? Aceasta şi multe alte chestiuni relative la onomastica poporului nostru, îşi aşteaptă deslegarea.

Nume formate cu *sin*: *Nită sin Andrei*, nu se mai aud, sau foarte rar, pe la bătrîni. Astăzi sub înriurirea dăunătoare, din toate punctele de vedere, a armatei şi sub înriurirea adese ori greşită a şcoalei, ţăranii caută a-şi rotunzi numele; de aceea foarte des auzi acuma şi pe la ţară veşnicul *Popescu*, *Ionescu*, *Teodorescu* şi atîi *escu*, cari de o dată cu adăugirea acestui sufix îşi leapădă numele şi dătimele strămoşeşti, îşi fac *leafa de la stat* ca ţintă şi devin lipitorile ţăranului cele mai sugătoare.

NUME DE BOTEZ.

A.	*	*	Natalița
Acsinte	Dochița	Ileana	Nastasiea
Alecu	E.	Ilinca	P.
Alecsa	Enache	Ioana	Pavalachi
Alixandru	*	Irina	Pavâl
Andrei	Elena	Irinuca	Petrachi
Anton	F.	Irodica	Petrâchel
*	Filip	L.	Petru
Acsiniea	*	Luca	Petruță
Agurița	Floarea	M.	*
Ancuța	Frâsina	Măstei	Pachița
Anghelina	G.	Mihaî	Parasca
Anisiea	Gavril	Mihalache	R.
B.	Gheorghii	Miron	Rarița
Balașa	Gheorghies	Mitrița	Rucsanda
C.	Cheorghită	Mitru	S.
Costache	Gherasim	*	Safta
Costan	Grigoraș	Maranda	Săftica
Costantin	Grigori	Marica	Sofiea
Costâchel	Grigorița	Mălina	Sofica
Costică	*	Mărioara	Sultana
*	Gafița	Măriuca	Sultănică
Cassandra	L.	Măriuța	Sultănița
Chira	Iacob	N.	Ș.
Chița	Iancu	Neculai	Ștefan
Cristina	Ion	Nică	Ștefanachi
D.	Ionică	Nicu	T.
Dominte	Ionița	Nița	Tachi
Dumitrachi	Iordache	*	Tanașă
Dumitrița	Irimiea	Nataliea	Timofti
Dumitru			

Toader	Tudose	V.	
Todirică	Tudurachi	Vasilachi	*
Todiriță	*	Vasile	Varvara
Toma	Tușca	Vasilică	Vasile

NUME DE FAMILII

A			
Adam	Băișanu	Bolfă	Cantoreanu
Albu	Băluța	Bolțac	Cardaș
Alecsiu	Băjuțu	Bolohan	Carp
Alistari	Băzgan	Bordei	Capră
Andreica	Beclea	Bordieanu	Catană
Andrieș	Bejănariu	Borș	Cazacu
Andron	Beleagă	Bosinceanu	Căeriu
Andrușca	Berărița	Botircă	Cărăbuș
Anghelea	Berendea	Bozoancă	Cășuneanu
Antohi	a Bêșil	Bradu	Căulea
Aramă	Beșleagă	Brustureanu	Cepoțu
Arion	Bicu	Buburuz	Ceprag
Arnăutu	Birleanu	Buhă	Cergoaea
Arteni	Birzu	Bughiu	Chelbosu
	Bitlan	Bulat	Chesariu
	Blaga	Buric	Chetrășanu
	Blanariu	Burlacu	Chichioacă
	Blană	Burluțu	Chifor
Bacaldum	Blăguț	Bursuc	Chihaea
Bacalu	Blihan	Burueană	Chihul
Baciu	Boambă	Butacu	Chirap
Badalan	Boare	Butnariu	Chirilă
Bahnă	Boboc	Butulea	Chirivicu
Balan	Boca	Buzu	Chiron
Baltag	Bodolan		Chirulescu
Barariu	Boicu		Chitan
Başalău	Bogdan		Chiticariu
Băeșu	Boghian		Chișleag
		C.	
		Calistru	
		Calu	

Ciecu	D.	Fatachi	Guligă
Cimpoiu	Dabija	Fetica	Gușu
Cineu	Damian	Filipanu	Guțu
Cintelea	Darabă	Fintinariu	
Ciobică	Darabană	a Flămîndei	H.
Ciocan	Dănilă	Florea	Hancea
Cioltariu	Dediu	Floreanu	Hanța
Cioroianu	Debuță	Focșineanu	Harag
Ciuchina	Dirloman	Frijan	Hargula
Ciuciu	Dobrea	Furtună	Harhotă
Ciucuc	Dobrilă		Haripca
Ciupercă	Doicu	G.	Hăbuc
Ciurgăuianu	Dolhan	Gabur	Hlohă
Cirloțanu	Dominte	Gagan	Hluj
Cirneală	Donisă	Gază	Hiriș
Clinicoaea	Dorneanu	Găgăoae	Hlucu
Cociorvă	Doroșteu	Gheneș	Hirlop
Cocoloș	Dumbrăveanu	Gheorghiuțanu	Hohan
Coghelcă	Dumbrăvițanu	Ghiban	Hopu
Colțun	Dragomir	Ghiniță	Horea
Coman	Drăcosu	Ghițăscu	Horga
Conachi	Drîngu	Gingiu	Hoștină
Condur	Drobotă	a Gingelui	Hreamătă
Corduneanu	Dron	Girleanu	Hreșcanu
Costan	Dronea	Giscă	Hrițcu
Coșuleanu	Drugă	Gitlan	Hulubină
Cotin		Gogu	Hușanu
Covatariu	E.	Gorcea	I.
Cozmescu	Edu	Greco	Ichim
Crăcea	Enăchioae	Grigoraș	Iftodi
Crăciun	Enciu	Grincea	Ignat
Creștinu	Epure	Grigoruță	Ilașcu
Creju		Graur	Ilișăscu
Crișmariu	F.	Grosariu	Ilișoaea
Cucoș	Fasolă	Grozoaca	Ionel
Curcă		Grumăzescu	
Curpăn			

Ionițioaei	Mancaș	Mușanu	Pădurariu
Isachi	Manea		Păstrăvanu
Isticioaei	Manolea	N.	Păvăloae
Istrati	Manuș	Nătură	Păulică
Itu	Marcu	Neamțu	Peliță
Ivan	Marian	Nechifor	Perju
	Marin	Negru	Petcu
J.	Materică	Negură	Pelicanu
Jaba	Mazilu	Neguș	Petroșanu
Jora	Măturoiū	Nemțanu	Pincu
Jucan	Melesteanu	Nistor	Pintea
	Melinte	Nitu	Pinzariu
L.	Mercore	a Nițului	Pirlea
Lateș	Mercuș		Pirlog
Lazăr	a Merțencei	O.	Pirvan
Lămășanu	Micu	Obreja	Pisică
Leahu	Mihăilă	Onică	Platon
Leonte	Mihū	Onișor	Plăcintă
Leontescu	Mitocariū	Onofrei	Popa
Lețu	Mitoșăriū	Onu	Postolachi
Limbău	Mitruța	Onuța	Pricop
Lișman	Mînzal	Oprea	Procovanu
Liteanu	Minzu	Oprișanu	Puișor
Liujă	Mîrzan	Osoianu	Pupăză
Livadariū	Mițu	Otrocol	Purdea
Loghin	Mocanu	Ovăs	Putină
Loghiniș	Moisa		Puzderie
Luca	Moisil	P.	R.
Luchian	Moldovanu	Pandele	Radu
Lungu	Monoranu	Parasca	Rafailă
Lupușor	Moroșanu	Parpalea	Ragazan
	Moscalu	Pastramă	Răcoarc
M.	Motan	Pașnicu	Răuca
Macovel	Moțoc	Patrolea	Rîpanu
Macsim	Murarașu	Pavaliu	Roată
	Mușat		
	Mușătoaea		

B O C E T

Foae verde tămiiță
scoală, scoală măi bădiță,
că de cînd nu-ți este bine
nu te-ai mai uitat la mine;
da te scoală și te uită
cum te plîng cu jale multă,
cum te plîng, cum te jălesc
și de jale mă sfîrșesc.

Of! nu pot merge-n picioare
că mai mă sfîrșesc de jale.
și te-ntoarnă și te uită
cum te plîng cu jale multă.
Of! cum nu te-ndurî de mine
de mă lași să plîng după tine:
vină de mă ie și pe mine
să fiu la un loc cu tine.

Cules din Broșteni de M. LUPESCU

Luatul manei

Trecé un moșneag cu o tabără de cară pe un drum pe vale. Și pe deal era o stîină cu oi. Acum ieî s'o dus la stîină, unu din ei c-un ceahun să le deie lapte. De-acolo da el. baciul, o spus așa că: el n'are lapte de unde le da. S'o-nturnat înapoi la cară cel cu ceahunul; de-acolo o zis: Măi, baciul nu ne-o dat lapte; da voi puneți de mă-măligă că vă dau ieu lapte. Și o zis: Măi, aduceți sfredelu la mine că am ieu lapte. Și atunci o luat sfredelu și o dat hortă în capătu inimei carului și o strigat: Hai-deți, măi, cu ceahunul să vă dau ieu lapte. De-acolo o luat laptele și mă-măliga o fost făcută și s'o pus la mîncare. Oile o prins a sbiera. Un cioban de accia cînd o prins a sbiera s'o priceput și o spus: Măi, o făcut moșneagu la oi de sbiară asupra lui. Și s'o luat și-o luat ciomagu și gluga și s'o dus în muchea dîmbului unde se vedé la cară și o pus gluga gios și o prins a bate cu ciomagu-n glugă. Ceala din vale, moșneagu, ședea la masă și o prins de la masă: Valeu, valeu măi, nu mă lăsați, cătră tovarășii lui. Ce să mă fac? Valeu și valeu. Bătae vrășmașă; da pe el nu-l bătea nimene; bătea ceala în deal. De-acolo

o strigat: Iartă-mă, măi, că mă omori.

—Te ert; da dă laptele oilor înapoi. Atunci el zice: Dă laptele oilor înapoi că te-oîu lăsa de bătut. Și le-o venit laptele înapoi la oi dacă l-o lăsat pe ceala de bătut și-o astupat inima carului și oile n-o mai sbierat.

Auzită întocmai de la Ion Petruță din Tîrgul Neamțului.

Raul Stavri.

Chiuiturî din țara Oltului în Transilvania.

21 Mindruță gâtată bine
mergi la joc nu te ea nime,
vii acasă supărată
șipi cingătoarea pe vatră,
peptariul cel mătășit
peste poartă l-ai zvirliț.

* *
*

22 Place-mi popa și diacul
dar dascălu-mi pune capul;
placu-mi mie fetele
ca tati prescurile.

* *
*

23 Foae verde liliac
dulce-l gara de diac
că nu-l dulce nici sâlcie
numai cum imi place mie,
și nu-l dulce nici amară
numai cum a fost aseară.

* *
*

24 Val sâraou diacu

cum aude clopotu
șipă plugu-n burueni
ș-alcargă pe la pomeni.

* *
*

25 Cîi trăești să nu iubești
diac in haine nemțești
să iubești in românești
cînd il cauți il găsești,
că diacu-l pele rea
mîncă carne Vinerea
te-nșală și nu te ia.

* *
*

26 Asară cînd insera
doi cocoși negri cînta,
măicuța mă judeca
să mă las de badița;
cuvîntu nu l-aș călca,
de badea nu m-aș lăsa
că-l e dulce gurița.

* *
*

27 Dorul de la hădița
de l-aș pulea căpăta
l-aș ara, l-aș sâmana
și l-aș secera cu drag
și l-aș face stog in prag,
și l-aș îmblăți cu drag
și l-aș face stog in șură,
și l-aș îmblăți singură

și l-aș cerne prin inele
de dragal inimii mele.

* *
*

28 Vai mindruță cum ești tu
asear'a-i vrut ș-acum nu,
aseară mi-ai dat guriță
astăzi nu ești in porțiță.

Avrig

Nechita Spirlea.

Medicină populară

XXIX. UIMA, (udma).

Uimele se fac la stinghii, la incheituri, și au forma buboacilor, însă sînt mult mai dureroase ca huboii. Ele se tămăduesc cu greș, și dacă sparg, cu greș se inchid. Udmele se întorc ușor cu tatarcă (un fel de bostan cu țigle) rusă pe răzătoare și prăjită cu untură de porc ori cu unt-de-lemn, și se pune pe bubă. Sfecla roșie prăjită tot astfel și rasă, încă-i bună. Uimele trebuiesc întoarse spurcîndule cînd încep a se isca. Dacă uima a spart, e bine să punem pe rană frunze de *ciumafai*. Descîntece de uimă nu sînt.

XXX. GALBANAREA.

Cînd omul e gălbăgios la față, are lumina ochilor albă, buget la față, e slab și trîndav, atunci zace de galbanare. Din ce pricină se iscă ea, n-am putut afla. Galbanarea se tămăduiește greș. Sînt multe leacuri pentru galbanare: *Sîminocul* fiert în rachiū și băut; radacină de *luminărică* fiurtă cu rachiū și băut, ș. a., sînt leacurile cele mai bune. Ba unia zic că dacă să dă bolnavului, fără să știe, să

minuce ori se bec ciîi-va păduchi, scapă de boală.

Galbanarea numai cu încetu dispare : la unia ține ani întregi și omul zace pe picioare.

Descintece de galbanare nu-s.

XXXI DE GUȘTER

De multe ori, oamenii și mai ales copiii, cînd se scol dimineata, sint amorțiiți, și se știresc în gît, udecă le vine a tuși, necăjindu-se a scoate flegmă. Această indispoziție se cheamă *căderea gușterului*. Gușteru se ridică la locul său legînd, pe cel cu gușteru căzut, de gît cu un ștergar și ridicîndu-l în sus ori împrejurîndu-l cu poala cămeșei și stringîndu-l de gît cît va putea de tare o femeie. Așa făcînd, bolnavul scapă teafăr.

XXXII. MĂSELELE

„Numai cite-va ciolane a dat D-zeu omului în gură, și ș-acele îl năcăjesc“ auzi plîngînd și jăluindu-se mai ales femeile una altea, cînd sufer de durerea dinților ș-a măselelor. Descintece pentru durerea acestor sîcrete ciolane nu-s ; în schimb însă cite gîmboase-s pe lume, toate le țin femeile în gură ca să treacă durerea. Rachiu spirt ținut în gură, scoarță de stejar fiartă în rachiū, terebentin, gaz și cite și cite fleacuri toate le recomandă babele pentru durerea măselelor.

Cel mai bun dintre toate însă e *măsălărița*. Unele femei fierb *masalarul*, și zama o țin în gură ; altele însă scot viermi din măsele prin ajutorul seminței de masalar, procedînd așa :

Caută sămînță de masalar, ia o strachină nouă zmălțuită, o pune cu gura peste o gramadă de cărbuni aprinși, peste care se pune ca o mînă de sămînță de masalar. În timpul cînd strachina stă pe cărbuni, la foc trebuie să clocotească o oală cu apă curată. Cînd oala clocotește, cînd strachina s-a înfierbîntat tare, se ia și se pune strachina

în mijlocul casei pe-o lespede, cu gura în sus, se toarnă oala cu uncrop, iar bolnavul se pune cu gura în aburii ce es din strachină, acoperindu-se pe cap cu un suman sau o pocladă; stă cu gura cascată de-asupra strachinei ca o jumătate de ceas, și când se ridică, vede în apă niște fărâməturi mici în formă de vermi, unia cîte cu două capete. Aceia sint vermi din măsele, cari pricinueau durerea. Unui om i se pot scoate cu moda asta și pină la 100 viermi în două rînduri. Viermi es din măsea. însă durerea tot nu încetează, și atunci doftoroaea spune că măsaua are viermi la rădăcină și nu pot eși.

(Va urma)

M. Lupescu.

COLINDA

IV. 1)

Ian sculați boeri, sculați,
oamenii bunii, colindători,
de v'aprindeți luminări
și primiți la sfînta rugă
cu toți sfînții d'impreună.
De la ușă pin-la masă,
covor verde de mătasă;
da la masa cine șede?
șede Crăciun cel bătrîn:
lîngă Crăciun cel bătrîn
șede Maica Precista,
lîngă Maica Precista
șede Ion Sfînt Ion,
nănașu lui D-zeu,
cu toți sfînții d'impreună.
— Tot staū Doamne să te-ntreb.

de ce Doamne grîul nostru
Jidovii l-o chinuit,
pē cruce l-o răstignit
trestii-n unghii i-o bătut,
sîngele-i s-o pornit
in pahar s-o sprijinit?
Dă la D-zeu să bea
D-zeu blagoslovea,
mirul nostru se făcea.
-Iar staū Doamne să te-ntreb.
iaste curți luminate
cu lanțuri de fier legate,
d-inaintea istor curți
s-o născuți trei pîrauți:
unu-i mir
și unu-i vin
și unu-i apa lui Iordan.

1) Vezi vol. I. p. 148 și 188.

Cu miru ne miruim
 cu vinu ne veselim,
 cu apa ne iordărăm.
 Sus în vestea lui Hristos

să vă fie de folos,
 la mulți ai ¹⁾ cu sănătate
 că-î mai bună de cit toate.

Auzită de la Ili Dumitru Frâsinei din Ilecii com. Lospetzi (Suceava).

R. MARINESCU.

— ❦ —

O SAMĂ DE CUVINTE DIN MUNȚII SUCEVEI.

—

Țăranul de la munte se deosebește mult de fratele său de la câmp, prin felul lui de a trăi și poate prin cugetare chiar, de aceea are și o samă de cuvinte necunoscute în alte locuri.

Cuvintele ce urmează sînt adunate din munții ținutului Sucevei și anume: în *Broșteni* de prietenul *Lupescu*, în localitățile *Dornei* de tovarășul *Sevastian Mihăilescu*, și o parte sînt adunate de mine în timpul șederei mele, într'o iarnă, două luni la Broșteni, și în două călătorii ce am făcut, pe pluta de la Dorna la Piatră, și cu trăsura de la Dorna pe Negre la Broșteni și peste Stuișoara la Folticenii.

Or mai fi încă multe cuvinte necunoscute de cărturari și necuprinse în colecția de față. De vom putea, le vom culege și pe acele. De o cam dată cele ce urmează protestează cu energie contra celor cari se plîng de sărăcia limbei rominești..... *pentru că n'o cunosc.*

Ajestru— o gamădire de lemne, surcele, butuci, vreascuri, glod, etc. aduse de ape, cînd li se umflă matca, și grămădite la un loc.

ardău—Ardelean, român din Ardeal.

arșită—partea muntelui către soare.

astară—desară.

1) Ani.

Bereznic—pădurar.

bghicaj—bolovanî albi cristalini, *sarea mișei*.

bghizunie—bizunic.

bîtcă—un muntîșor.

bogăt—în de ajuns.

boreasă—nevastă.

botă—vas lătăreț-rotund, făcut din lemn de brad, nalt ca o cofă și infundat la amindouă capetele și care servește pentru adus apă de băut.

brighidău—un băț cu roata hortită, care servește la ales untul.

buceniș—nume de munte, pîrău și plantă.

budacă—vasul în care se face caș.

bulugheni—cartofe.

bulz—bulgăr, bol de caș.

bursune—rugina ce lasă unele locuri mlăștinoase la suprafața lor.

Caprafoiū—copăcel al cărui lemn e greū aproape ca al stejarului. Din el sătenii își fac bețe, iar ciobanii bîte in-pistrile.

catană—militar.

cătunie—miliție.

cătunit—luat în miliție.

cață—un băț lung ca de 2 $\frac{1}{2}$ metri cu un cîrlig la un capăt, cu care se prind oile.

cățuni—o specie de brad, nalt ca $\frac{1}{2}$ metru, crește pe

Călimani.

cechie—un par lung cu oare se mină luntrea pe apă.

chegornița—vasul în care se prepară chiagul.

ciocîrlie—o nuia cu giuj la un capăt, pe care plutașii o animă în cuele de la cîrmă spre a opri pluta.

cioffrtă de mîiel—picior de miel de dinapoî.

cioareci—berneveci, ijarî.

cioffinc—un instrument pentru tras butucii. Se alcătuește din trei sau mai multe verigi groase de fier și din o pană tot de fier, care se înfige în capătul butucului.

ciungi—cioate, butuci, copaci uscați, *a ciungi* un copac, va se zică a-l ataca cu toporul, a-l jupi ca să se usuce, să se facă cîung.

ciupag—guler la cămeșă sau suman.

cobghile—bețe puse aproape cruciș în care se face *nimătul* (gardul din tirși).

colnare—ramură de copac.

comarnic—camara în care se ține cașul.

condeiū—lopata cu care se conduce cîrma.

corlă—șură de scînduri pentru vite.

crivala—un par scurt cu 3 sau 4 ramuri, bătut în pământ, între cari se pune drobul de sare pe care-l ling oile.

culeșă—mămăligă.

culeșăriu—melesteu, băț cu care se mestecă mămăliga.

cumu ?—cum ?

Dălcăuș—ajutorul cirmaciului la plutărie. Dălcăușul stă în partea opusă cirmei și îndreaptă pluta pe adevăratul drum.

deasneață—dimineață.

dihocă [a] — a strivi, a jupoia

duhan — tutun ; *duhănește tabac*—fumează tutun ; *trage duhan cu pipa*—fumează tutun cu luleaua.

duhăneală—fumat.

dulce—lapte dulce.

Fain—bun, frumos.

fansule—fasole.

făgădău—crîșmă.

fărină—făină.

Gată (să)—se gătește.

găleată—vas în care se mulg oile.

gătejâl—o păsărică.

genune—știoalnă, apă adincă și lină ; genune aș numai apele mari, precum e Bistrița

gînscă—gîscă (plural : *gînsțele*).

gig—un val de pînză sau

suman.

glămîu—un capăt de lemn gros, râtezat la capete.

glie—o brazdă cu iarbă.

globit—amendat.

guzu—cîrșita.

Haitu—o îngrămădire de apă prin ajutorul căreia se duc plutele.

haituri—răciturî din picioare de vacă (piftii).

halău—troaca în care să pune zer la porci, cîni etc.

hască—brad mare uscat și bortit pe dinăuntru.

hasnă—folos ; n'am nici o *hasnă*—n'am nici un folos.

helgea—nevăstuica.

hîrzob—un cerc legat în diferite direcții cu fășii de tei, care se pune pe budacă și peste care se așază strecurătoarea.

holircă—rachiu.

holbură—o parte a unui rîu unde apa fierbe ca într'o oală.

horcegi—un felîu de ceapă mică.

hrapă—rîpă, coastă prăpăstioasă.

hurelcă—rachiu.

hust—l-a omorit *de hust*, dintr'o dată.

hrenuit—amărit.

Aprecieri asupra ȘEZĂTOAREI.

Extragem următoarele din foiața **Voinței Naționale**, din 5 April 1892 :

La 1 Martie 1892, cu titlul de »*Șezătoarea*«. a apărut prima revistă pentru literatură și tradițiuni populare.

Literatura și știința poporului nostru au fost până acum, în parte, prefirate prin diferite reviste, broșuri și monografii, dar până astăzi o revistă specială, numai într'acest scop, nu am avut, noi Români. Mărturisesc că dintre toate felurile de publicațiuni periodice, »*Șezătoarea*» se cuvine a avea precădere înaintea ori-cărui om cult, literat și bun Român, căci cel mai suveran mijloc de a înțelege un popor este acela de a-l cunoaște și aprofunda tradițiunile, știința și creațiunile sale simple, naive, dar adesea-ori străbătute de un spirit vast și genial pe care numai mulțimile și popoarele îl pot avea. Și noi, Români, cunoaștem multe, multe de tot, și citim mult, mult de tot,—și putem vorbi cu oare-care siguranță de literatura germană, franceză, engleză și italiană,— și mulți din noi sunt în stare d'a pricepe geniul Germanilor, Francezilor, Italianilor, Grecilor și Englezilor,—dar foarte puțin, puțin de tot, cunosc foarte puțin, puțin de tot, firea poporului românesc, geniul său latin, melancolizat de suferințele seculare și de lupta titanică pentru păstrarea limbii și a neamului plămădit din amestecul coloniilor romane cu sfărâmurile dacice. Dintr'o 1000 de oameni, cu adevărat și pe deplin culți, nu se vor găsi nici 10 cari să știe despre Români atât cât cunosc despre cele-l'alte popoare ale Europei.

Noi, sub influența, de altmintrelea generoasă, a culturii franceze, ne-am însușit multe cusururi între altele și pe acela de *a nu ne studia noi pre noi înșine*. Academia română, de cât-va timp, publică un premiu destul de însemnat pentru acela care va izbuti că scrie o bună operă despre psihologia poporului românesc. Premiul este mare, dar problema este imensă. Și este într'adevăr covârșitoare, căci până astăzi mintea artiștilor, a literaților și oamenilor de știință, a fost îndreptată mai mult peste hotare de cât în

hotarele neamului românesc. Până și gramatică nu avem încă, căci nu există la noi de cât încercări de gramatică generală, dar una profundă și științifică, în care românismul să apară pe d'asupra formalismului și a clasificărilor artificiale, nu avem, și ne va trebui mai mulți Lambriori, cari să trăiască și mult și bine, pentru a ne înzestra cu o ast-fel de operă absolut trebuitoare.

Și pentru a ajunge la o gramatică și la o lucrare serioasă despre psihologia poporului nostru, se cere neapăra să avem la o laltă toate producțiunile Românilor, de pretutindenți, poezii, basme, legende, păcălituri, glume, proverbe, superstiții, credințe, moravuri, noțiuni științifice, dobândite prin observațiunea directă a naturei,— în sfârșit tot ceea ce el a creat, a reținut și ne-a transmis nouă, cărturarilor de astăzi.

Oprindu-ne de o cam dată aci, să salutăm cu încredere și bucurie prima revistă destinată numai pentru operele marelui creator, ale poporului nostru care ne-a apărut, cu o energiă extra-ordinară, limba și individualitatea noastră.

Această revistă are de sigur un viitor mare și o menire excepțională. În jurul *„Șezătoarei”* se vor grupa învățătorii de peste tot pământul românesc și ast-fel vor izbuti se aprinde o conștiință națională care se treacă peste hotarale impuse de nevoi și coltopiri. *„Șezătoarea”* vine la timp, pentru că vine într'un timp de amorțire și literară și românească.

Și o ast-fel de revistă, apărând o dată pe lună, nu costă de cât *cinci lei* pe an. Două-șeci și patru de côle, adică aproape 500 de pagini de produceri bune și folositoare, numai *cinci lei* ! Poporul nostru a fost tot-d'auna estin și darnic, și aceea cari vor să'i culeagă operele începe prin a'i imita dărnicia.

Eacă o revistă care se impune ori-cărui om cult, dar în special se impune corpului profesoral și studenților.

Suntem datorii toți, până la unul, să susținem această mult-folositoare publicațiune.

Delavrancea.
